

Izhaja
mesečno dvakrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št.6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.
Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Ivan Frelih

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 4.

Ljubljana, 25. aprila 1929.

Leto IX

Vabilo

na

redni občni zbor

**Prvega društva hišnih posestnikov
v Ljubljani,**

ki se bo vršil

**v torek 14. maja 1929 točno ob 7. zvečer
v zeleni dvorani hotela „Union“ v Ljubljani**

DNEVNI RED:

1. Odobrenje odborovega poročila v preteklem letu.
2. Računski zaključek za leto 1928. in proračun za tekoče leto.
3. Volitev odbornikov.
4. Volitev treh pregledovalcev računov.
5. Določitev članarine za leto 1929.
6. Poročilo o stanovanjskem vprašanju od 1. maja 1929.
7. Poročilo o davčnih zadevah.
8. Poročilo in protest proti novim mestnim davščinam na nezazidane parcele, na lokale, napravljene iz stanovanj, na zavarovalne premije, proti previsoki vodarini in gostaščini.
9. Poročilo o mestnem proračunu ljubljanskem za leto 1929. ter drugih občinskih zadevah.
10. Ustanovitev lastnih gospodarskih zavodov.
11. Slučajni predlogi.

Ako bi bil prvotno določeni občni zbor nesklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal, ne glede na število članov.

Na tem občnem zboru poda odbor natanko poročilo o svojem delu v pretečenem letu.

Obširno bomo podali poročilo o mestnem gospodarstvu ter proračunu za leto 1929., kateri vpeljuje neprimerno davščino na nezazidane parcele, davek na lokale, ki so bili napravljene iz stanovanj, ter novem davku na zavarovalne premije, in ki vodarino in gostaščino za leto 1929. zdatno povišujejo. Dokazali bomo, da bi teh davščin, katere vse obremenjujejo edino hišne posestnike, ne bilo treba uvesti, če bi se bilo proračun primerno znižalo v onih postavkah, katere so previsoke. Proti tej težki novi obremenitvi bomo na občnem zboru odločno protestirali in napravili primerne korake, da se ne uveljavijo. Naši predlogi in zahteve za proračun se niso upoštevali, zato bomo primorani natanko obrazložiti, kje bi se bilo lahko dobilo pokritje, oziroma kateri izdatki bi se bili znižali ali ne na novo proračunili. Dolžnost vseh hišnih posestnikov je, da se tega občnega zbora mnogoštevilno udeležijo, zlasti pa še tudi lastniki nezazidanih parcel kakor tudi lastniki novih hiš.

Vstop je dovoljen samo posestnikom.

K prav polnoštevilni udeležbi vabi

Odbor.

Delna odprava stanovanjske zaščite

Vsem hišnim posestnikom je gotovo dobro znano, kake zahteve so stavile organizacije državnih uradnikov in drugih najemnikov glede podaljšanja stanovanjske zaščite, ki naj bi se podaljšala celo do leta 1935., ki naj bi veljala celo za nove hiše, da naj bi se najemnine znižale na 6-kratno povišanje predvojnih najemnin, ter da naj se končno krog zaščiteneh najemnikov zdatno razširi in to celo na trgovce in obrtnike. Dasiravno so organizacije trgovcev in obrtnikov same poslale ministru socijalne politike predlog z dobro utemeljitvijo, da je treba stanovanjsko omejitev popolnoma odpraviti, ker je na škodo splošnemu gospodarstvu, vendar so popolnoma nepoklicani zahtevali, da se zaščiti tudi trgovci in obrtniki. Kakor je časopisje poročalo, je to zahteval tudi v ljubljanskem občinskem svetu gosp. Likozar, dasiravno ga k temu ni nihče pooblastil in je bil najmanjše poklican, govoriti v imenu trgovcev in obrtnikov.

Ne zdi se nam potrebno obširneje pojasnjevati, kaka nesmiselnost je zahtevati, da se tudi nove hiše spravijo pod stanovanjsko omejitev. Da se je pridobilo nekatere osebe, ki so imele majhen kapital za zidanje novih hiš, se jim je z zakonom obljubilo in garantiralo, da te hiše ne spadajo pod stanovanjski zakon. Sedaj naj se pa te hiše, ki so večinoma zidane in obremenjene do 70%, ali tudi še z večjimi posojili, da naj se za stanovanja v teh hišah najemnine maksimirajo na zlati pariteti, oziroma po vrednosti stanovanja. Res nam je nerazumljivo, kako morejo razsodni možje, kakor morajo biti državni uradniki, predlagati, da se naenkrat prelomi zakon in se lastnike novih hiš dá pod omejitev ter jih spravi v položaj, kateremu sledi neizogiben propad. Kako naj vendar ti posestniki novih hiš plačujejo obresti in amortizacijo za prejeta posojila, ako ne dobijo za stanovanja toliko, kolikor znašajo ti redni tekoči stroški. Prav kratko izjavljamo, da bi velika večina teh posestnikov prišla v najkrajšem času ob svoje hiše, katerih bi se najbrže radi polastili dotični najemniki, ki se nočejo sprijazniti s tisočletja obstoječim principom, da mora biti lastnina sveta in nedotakljiva. Najbrže bi ti nesmiselni predlagatelji radi prišli na ta način prav lahko do svojih hiš, ali pa bi prav ceno stanovali, ko bi poprej graditelji hiš in prizadeti denarni zavodi pri hišah ogromno izgubili. Vsaj ni nobeno prikrito dejstvo, da se je večina novih hiš zidala s posojili iz raznih denarnih zavodov, ki bi sedaj naenkrat zgubili del svojih posojil. V Beogradu je velika večina hiš zidana s posojili državne hipotekarne banke, katera bi nikakor ne mogla dobiti obresti in amortizacije, če bi se najemnine za nove hiše maksimirale. Enako je tudi drugod.

Najemniki so se posluževali vseh možgih dejstev, samo da bi vladi dokazali potrebo nadaljne stanovanjske zaščite. Na-

vajali so razne nepravilne številke o odpovedi stanovanj, o deložacijah, ter demagogično poudarjali, koliko tisoč družin bo 1. maja 1929. na cesti. Pri tem ga je vsestransko podpiralo nekatero časopisje, med temi v Ljubljani dnevnik »Slovenski Narod«, ki je skoro vsak dan donášal alarmantne vesti o poslabšanju stanovanjskega zakona, ki so se končno izkazale za neresnične. O tem ljubljanskem dnevniku se bomo obširneje pomenili na prihodnjem našem občnem zboru. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se je velika večina časopisja v tem vprašanju držala nevtralnega in nepristranskega.

G. minister socijalne politike se je obrnil na vsa velika županstva, naj mu poročajo, če je stanovanjska zaščita še v nadalje potrebna ali ne. Dve tretjini velikih županstev je pravilno razmotrilo sedanji položaj stanovanjskega vprašanja in poročalo, da je podaljšanje stanovanjske omejitve nepotrebno in da ne kaže stanovanjskega zakona podaljševati. Ena tretjina gg. velikih županov pa se je izrekla za podaljšanje stanovanjskega zakona, in je pri tem navajala statistične podatke, s katerim je dokazovala, da je neobhodno potrebna še nadaljna zaščita najemnikov. Kakor je g. minister socijalne politike naši deputaciji sam izjavil in prebral dotična poročila, je bilo med vsemi najneugodnejše poročilo iz Maribora in potem iz Ljubljane.

V poročilih navedene številke zaščiteneh najemnikov se nam zde odločno previsoke, in kakor hitro bomo ugotovili pravo število zaščiteneh najemnikov, bomo o tem poročali, kakor se je to zgodilo tudi v Zagrebu. Naša glavna zveza je vsestransko delovala in intervenirala pri g. ministru socijalne politike, stvarno dokazovala nepotrebo nadaljne stanovanjske zaščite ter predala g. ministrskemu predsedniku generalu P. Živkoviću in g. ministru dr. Drinkoviću spomenico, ki jo v kratkem obsegu prinašamo na drugem mestu.

Hišni posestniki naj iz tega kratkega poročila sprevidijo, kako težko stališče je imela naša organizacija v zadnjem času in koliko truda je bilo treba, da je ovrгла trditve naših nasprotnikov. Hišni posestniki naj samo pomislijo, kakšen bi bil njih položaj, če bi bile sprejete in odobrene zahteve najemnikov. Priznati moramo, da smo šli z novim stanovanjskim zakonom, ki bo te dneve objavljen, v likvidaciji stanovanjskega vprašanja mnogo naprej in da so hišni posestniki ž njim mnogo pridobili.

Malo težko nam je danes deliti hišne posestnike v Sloveniji na dve vrsti, to je na popolnoma osvobodjene in na one, ki ostanejo vsaj z nekaterimi najemniki še pod omejitvijo. Velika večina hišnih posestnikov v Sloveniji bo z novim stanovanjskim zakonom popolnoma osvobodjena in bodo ostali pod zaščito samo nekatera stanovanja v Ljubljani in Mariboru, a tudi za ta stanovanja bodo morali najemniki od 1. maja 1929. dalje plačevati višjo najemnino. Novi zakon, ki ga bomo priobčili v pri-

hodnji številki »Mojega doma« namreč določa, da ostanejo pod stanovanjsko omejitvijo samo mesta, ki imajo nad 10.000 prebivalcev, to sta v Sloveniji samo Ljubljana in Maribor. Prosti so torej popolnoma posestniki v občini Mostah, torej v Udmatu in v občini Vič, tedaj vsi posestniki na Glincah in v Rožni dolini in seveda tudi ostali posestniki v teh dveh občinah. To pa nikakor ni vseč »Slovenskemu Narodu«, ki piše, da bi bilo treba ti dve predmestni občini šteti kot celoto z mestom Ljubljano ter jih na ta način spraviti pod stanovanjsko zaščito. Ne pomisli pa ta dnevnik, da so v teh občinah najsiromašnejši in najmanjši hišni posestniki, ki se jih absolutno ne more več imeti pod zaščito. Nadalje so prosti posestniki popolnoma v Ptuj, Celju, Jesenicah, Kočevju, Kranju, Trbovljah itd., dasiravno zopet isti dnevnik brez vsakega poznanja položaja trdi, da bo treba tudi Celje in Trbovlje spraviti pod stanovanjsko zaščito, dasiravno mu stanovanjske razmere v teh krajih niso prav nič znane, ker v teh krajih ni skoro prav nobenih odpovedi in so tudi najemnine zelo nizke. Hišni posestniki v teh krajih bodo že sami vedeli, kaj jim je ukreniti, da se bo v prihodnje prenehalo s takim pisanjem.

Hišni posestniki v osvobojenih mestih in krajih bodo razumeli novo svobodo in se bodo ravnali strogo po naših navodilih. Osvoboditev je samo začasna, zato morate paziti, da ne bo preveč odpovedi, da ne bode zahtevali višjih najemnin, kakor so določene z novim zakonom za zaščitene najemnike, ker drugače bi utegnili najemniki dokazati potrebo ponovne zaščite v teh krajih. Na drugi strani pa morajo ti osvobojeni hišni posestniki prav vsi brez izjeme ostati še nadalje člani naših organizacij in naročniki »Mojega doma«.

Mnogo hišnih posestnikov iz občin Moste in Vič je v zadnjem času izstopilo iz našega društva, odklonilo plačilo z izgovorom, da ničesar ne delamo in ničesar ne dosežemo. Uverjeni smo, da bodo spoznali svojo zmožnost ter nam prav vsi poslali zaostalo članarino. Posestniki v vseh drugih krajih, ki nam še mnogo dolgujejo na naročnini za »Moj dom«, pa naj vendar že pošljejo borih 20.— Din za celo leto. Mnogo osvobojenih hišnih posestnikov pa bo znalo ceniti naše delo in zadobljeno svobodo ter nam razen naročnine poslalo še prostovoljne prispevke, da s tem pokrijemo narastle dolgove in vzdržimo še nadalje svojo potrebno organizacijo. Velika brezbriznost pa bi bila, če bi sedaj ti osvobojeni posestniki zapustili naše vrste in odpovedali »Moj dom«.

In končno ljubljanski in mariborski hišni posestniki! Vam sicer še ni dana popolna svoboda in vrnjena vaša lastnina, toda bodite uverjeni, da bo sedaj delo za vas mnogo lažje, ker bomo lahko dokazali, da se je osvoboditev v ostalih krajih razvijala popolnoma mirno, da je večina najemnikov ostala v prejšnjih starih stanovanjih za primerne najemnine in da se v vseh teh osvobojenih krajih ne kaže prav nobena potreba nove zaščite najemnikov, na drugi strani pa je mnogo najemnikov zamenjalo stanovanje, kakršno je bilo dotičnim prikladnejše in primernejše. Dokazali bomo tudi, da se je v teh osvobojenih krajih pričelo mnogo intenzivneje zidati in graditi nova stanovanja, kakor se je to vršilo prej, ko je vladala še stanovanjska zaščita. Ravno ti dozaki nam bodo neobhodno potrebni, da bomo dokazali v najkrajšem času, da tudi za Ljubljano in Maribor ni potreba več niti enega celega leta, ko lahko tudi v teh mestih popolnoma preneha stanovanjska zaščita. Bilo bi nesmiselno, če bi sedaj ti, momentano prizadeti hišni posestniki, zapuščali organizacijo in postali malodušni. Če se je dosegla svoboda za vse ostale kraje, se bo sedaj tem lažje za Ljub-

ljano in Maribor kljub dotičnim neprimer- nim sklepom občinske uprave v Mariboru in Ljubljani. Hišni posestniki pa naj si dobro zapomnijo, da so njih lastne občinske uprave zahtevale brez prave utemeljitve podaljšanje stanovanjske zaščite, kar se je sedaj res uresničilo, a samo v teh dveh mestih.

Za osvobojenimi mesti in kraji v Sloveniji naj sledi v najkrajšem času svoboda hišnim posestnikom v Ljubljani in Mariboru, kar bomo dosegli samo s skupnim delom in z združenimi močmi!

Spomenica glavne zveze hišnih posestnikov

Dne 10. aprila 1929. so zastopniki glavne zveze hišnih in zemljiških posestnikov iz cele naše države posetili po deputaciji g. ministra socialne politike, dr. M. Drinkoviča, mu obširno razložili, da stanovanjske zaščite ni potreba ter mu izročili spomenico sledeče vsebine:

Kakor večina pravnih državljanov, tako so tudi hišni posestniki, ta najsigurnejši steber države, navdušeno pozdravili proglas Njegovega Veličanstva od 6. januarja t. l., v katerem se napoveduje pravna enakost za vse državljanke te države. Te enakosti hišni posestniki dosedaj niso mogli doseči, ker so po stanovanjskem zakonu postali državljanji drugega reda, a so vrhu tega trpeli še posebno in najtežjo obremenitev, ker so morali za nizke najemnine odajati najemnikom stanovanja, s čimer so bili stavljeni v brezpravno stanje, katero posestnike še danes tlači, a to po večini najsiromašneje, ki to najtežje prenašajo.

Po uradnih podatkih stanuje v naši državi 9 desetih celokupnega prebivalstva v lastnih hišah. A tudi velika večina one desetine, ki stanuje v tujih hišah, ne uživa več zakonske stanovanjske zaščite. Ravno oni maloštevilni, ki še uživajo to zaščito, pa stanujejo večinoma pri gospodarsko najslabših hišnih posestnikih. Mnogo je primerov, da je finančno stanje hišnega posestnika mnogo slabše, kakor stanje njegovega najemnika, ki uživa zaščito stanovanjskega zakona. Na ta način stanovanjski zakon ni več izraz višje pravičnosti, marveč ima za posledico, da so tako najemniki kakor hišni posestniki razdeljeni v dvoje vrst privilegiranih in nepriviligiranih državljanov. A še ta razdelitev ni izvršena po kakem objektivnem merilu, marveč je pri najemnikih docela slučajna, pri hišnih posestnikih pa uživajo ugodnejši položaj premožnejši. Stanovanja z več kot tremi sobami ne spadajo več pod omejitve, pač pa se nanašajo omejitve na mala stanovanja.

Zakon o stanovanjski zaščiti ni samo nepravilčen, marveč tudi docela nepotreben, ker je v Beogradu in drugih večjih mestih veliko število praznih stanovanj. Treba pa je upoštevati tudi to, da najemnina stalno pada, čim več je na razpolago stanovanj. Ukinitve stanovanjske zaščite pa bo omogočila tudi posestnikom starih hiš, da svoje hiše popravijo, kar bo v svoji nadaljnji posledici dovedlo do znižanja in izenačenja najemnin. Dosedanje zakonske omejitve so povzročile, da so hišni posestniki izgubili vsak interes za popravila svojih hiš, ki jih čestokrat najemniki zlohotno poškodujejo. Z odpravo stanovanjskih omejitev bodo prišli do dela in zaslužka tudi številni obrtniki, trgovci in industriji, ker bo pač vsak posestnik v lastnem interesu svoje hiše redno popravljati.

Odnosaji med hišnimi posestniki in stanovanjskimi najemniki, ki zlorabljajo neodpovedljivost stanovanj, so preveč zastrupljeni in zato imata tudi policija in sodišče mnogo nepotrebnega opravka: spori, ki se porajajo iz teh zastrupljenih odnosov. Z ukinitvijo stanovanjskega zakona bi

se mnogo doprineslo k razbremenitvi na tem polju. Ukinitve stanovanjske zaščite ne bo izzvala nikakih nemirov.

Velika večina tujih držav, zlasti onih poljedelskega značaja, kjer vlada sliče prilike kakor pri nas (Holandska, Švedska, Italija, Španija, Švica, Bolgarija), so že ukinile vse stanovanjske omejitve in rešile stanovanjsko vprašanje na docela drugi osnovi. Vse to govori proti nadaljnjemu podaljšanju stanovanjskega zakona, ki favorizira ene na škodo drugih, zlasti na škodo onih, ki so, zanašajoč se na zakonitost in ravnopravnost v državi, štedili in vložili vse svoje prihranke v svoje hiše. Ne samo socialna pravica, nego tudi razlogi narodnega gospodarstva zahtevajo, da se vsa bremena razdele sorazmerno po gospodarski moči za vse državljanke.

Posetili so tudi g. ministrskega predsednika generala P. Živkoviča ter mu izročili enako spomenico.

Zborovanje ljubljanskih hišnih posestnikov

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je dne 3. aprila t. l. sklicalo sestanek svojih članov v zeleni dvorani hotela »Union«, ki je bil zelo dobro obiskan in je krasno uspel.

Ob 6. uri otvori predsednik Frelih sestanek, pozdravljajoč zastopnika Trgovske in obrtne zbornice g. dr. Pretnarja, zastopnika stavbenikov g. Briclja in zastopnika Zveze jugoslovanskih hranilnic gosp. Pretnarja.

Nadalje prečita pismo g. Josipa Rebeke v imenu Obrtne zveze in pismo Zveze jugoslovanskih hranilnic, ki se pridružujeta zahtevam, da se ukine stanov. zaščita.

Nato izvaja: Namen zborovanja je, da se porazgovorimo o našem stališču glede stanovanjskega vprašanja in da damo odgovor na različne objave v časopisju in da ugotovimo, če je res taka stanovanjska beda, kot jo slikajo.

12 let je, odkar imamo stanovanjski zakon, vsled česar se je menda potreba zaščite pri nas udomačila, čeravno ni več stanovanjske krize. Lansko leto ni bilo konfliktov, ni bilo niti deložacij. Gotovi faktorji pa vendar slikajo po časopisih, da je več 100 ljudi brez strehe in da je več sto strank brez stanovanj, ter da se stanovanjska zaščita mora podaljšati, ker je sicer ogrožena eksistenca najemnikov.

Najemniki pošiljajo fotografije nehiženih stanovanj. Saj vendar niso posestniki krivi, da so njih stare hiše sezidane in napravljene drugače kot to določajo sedanjí predpisi. Naj se ukine stanovanjski zakon, da bodo lahko posestniki nehiženična stanovanja odpovedali, ter izvršili potrebna popravila, pa bodo vsa vprašanja glede nehižene rešena.

Nadalje so prinesli dnevniki resolucijo, da se mora stanovanjski zakon podaljšati za dobo petih let, ker zahtevajo razni lastniki nečuvane najemnine in vse druge nemogoče stvari. Iz vsega jasno sledi, da iščejo posamezniki ideje in razloge, da se stanovanjski zakon podaljša.

Prišlo je celo tako daleč, da je na občinski seji neki odbornik zagovarjal trgovce in obrtnike, naj se jih zaščiti. Največ bo statistika iz Slovenije kriva, da bo eventualno zakon podaljšal. Medtem pa sem prejel iz vseh mest Slovenije uradna sporočila, ki jasno kažejo, da ni nobene stanovanjske krize. Razna mesta nimajo niti po ene odpovedi.

Ni res, da bi bilo v Ljubljani toliko in toliko ljudi brez strehe in stanovanj. Res je pa, da bi marsikdo rad dosedanje stanovanje menjal, bodisi ker mu ne odgovarja, bodisi ker bi rad ceneje stanoval. Naj se stanovanjski zakon odpravi, pa bodo najemniki prišli do primernih stanovanj.

Največ je demagogije v članku v »Slovenskem Narodu« z dne 22. marca 1919., ki pravi, da bo glasom uradnih beležk Mestnega magistrata v Ljubljani 2240 ljudi brez strehe. V Ljubljani je bilo letos okrog 400 odpovedi; od teh je samo mestna občina odpovedala 80 stanovanj in so v zgoraj omenjenem številu zapopadeni tudi vsi lokali in mesečne sobe ter stanovanja iz okolice tja do Grosuplje.

Tudi ni res, da bi se 200 stanovanj predelalo v lokale; lansko leto se je prenaresilo 7 stanovanj v lokale. Ljubljanska občina trdi, da se je prigrasilo za prazna stanovanja 1788 oseb. V resnici je pa samo 110 oseb brez stanovanja.

Seveda bi radi ljudje dosedanja stanovanja iz raznih vzrokov menjali. V Ljubljani ne bi bilo pomanjkanja, ako bi iz dežele ne silili ljudje v mesto, ki niso v Ljubljano niti pristojni.

Prebivalstvo Ljubljane se je tekom 2 let pomnožilo samo za 107 oseb, torej bi znašala potreba le za kakih 20 stanovanj.

Razen tega se je pa v Ljubljani sezidalo od leta 1928. pa do konca leta 1928. 1648 stanovanj. Letos bo pri mestni občini dogotovljenih 127 stanovanj in v drugih novih stavbah 300. V Mostah in na Viču se je sezidalo v zadnjih desetih letih najmanj 600 stanovanj. Torej ne more biti več stanovanjske krize.

Občinski svet je z večino glasov za podaljšanje stanovanjskega zakona, to pa z ozirom na to, ker se trdi, da zahtevajo poslastniki nečuvne najemnine — celo 3 krat in večkrat nad zlato pariteto. Jaz sem naprosil Mestni magistrat, oziroma g. Likozarja, naj nam navede imena dotičnih posestnikov, on nam je pa odgovoril, da teh imen ne imenuje, ker ne spadajo v javnost.

Upamo, da današnja vlada, ki je nepristranska, in ne stoji pod nobenim vplivom, gotovo uvidi, da je nadaljnja stanovanjska zaščita nepotrebna in na škodo celega gospodarstva.

Naš cilj stremi za tem, da se stanovanjski zakon ne podaljša, in bomo napeli vse moči, da bo s 1. majem ukinjen.

G. Jeglič se s toplimi besedami zahvaljuje predsedniku g. Frelju za podrobno poročilo in se pridružuje zahtevi, da se stanovanjska zaščita s 1. majem ukine.

Nato se oglasi k besedi zastopnik Trgovske in obrtne zbornice g. dr. Pretnar, zahvaljujoč se za povabilo in naglašujoč:

Zbornica zavzema enako stališče glede razpolaganja s stanovanji kot vaša organizacija. Razpolaganje s svojo imovino naj bo prosto. Zbornica pa nima nič proti temu, ako se najemnina določuje. Naj se ista tako uredi, da bo obema strankama prav. Najde naj se gotov ključ, na podlagi katerega se bo najemnina določevala. Naj se stanovanjska zaščita odpravi; tako pridejo ljudje, ki velikih stanovanj ne potrebujejo, do manjših. Stanovanja bodo s tem pravilneje razdeljena in mi bomo takoj korak bližje — svobodi.

G. Frelj se zahvali govorniku in poda besedo stavbeniku g. Brielju:

Izjavljam, da se stavbeniki pridružujejo zahtevi, da se stanovanjski zakon odpravi, ker je isti največja ovira stanovanjski bedi. Hiše razpadajo največ radi zaščite, ker se stanovanja in tudi stavbe ne morejo popravljati. Če bodo posestniki s stanovanji lahko prosto razpolagali, se bo tudi več zidalo. Vsi obrtniki bodo imeli zaslužek. Cela obrt je odvisna od prostosti.

Nato dr. Regali:

Statistike, na katere se sklicujejo časopisi, prihajajo od delavskih korporacij. Te pa ne pomislijo, da ravno delavstvu stanovanjska zaščita največ škoduje. Pogledimo v inozemstvo. Dokler je bila stroga stanovanjska zaščita, je bilo na tisoče delavstva brezposelnega. Sedaj pa, ko je ista

omiljena, oziroma odpravljena, imajo vsi delo. Stanovanjski zakon naj se s 1. majem ukine in tudi pri nas bo vprašanje brezposelnosti rešeno. V interesu hišnih posestnikov samih je, da najemnine ne pretiravajo, kajti sicer bodo trpeli sami škodo s tem, ker bodo njih stanovanja nezasedena in prazna.

Nato poroča g. Frelj glede proračuna ljubljanske občine. Isti je od leta do leta višji in za Ljubljano kot malo mesto preogromen. Uprava sama je predraga, ker je veliko nepotrebnih uslužbencev. Vzdrževanje stanovanjskega urada je v proračunu zabeleženo z velikim zneskom. Nam stanovanja urada ni potreba, mi lahko stanovanja sami oddajamo. Naj se ta denar raje porabi za zidanje zasilnih stanovanj in reveže. Mestne hiše bodo stale ogromno denarja, vsled tega je treba, da se najemnina tam tako uredi, da se bodo same vzdrževale.

Nadalje razpravlja glede vodarine in gostiščine, ki je že lansko leto preseгла trikratno zlato pariteto. To je krivično in nepravilno.

Tudi nezazidane parcele hočejo obdavčiti. To ne gre, saj so v mestu parcele, ki se ne dajo kar tako zazidati. Previsok je hotelski davek. Če hočemo tujski promet pospeševati, se mora ta davek opustiti ali pa vsaj znižati.

Proračun je za ljubljansko mestno občino previsok in je potreben revizije.

Sprejete so bile soglasno in z velikim odobravanjem sledeče

RESOLUCIJE:

I.

1. Ugotavljamo, da stanovanjska zaščita traja že 12 let in da ni odpravila pomanjkanja stanovanj, pač pa je bila ta zaščita na splošno škodo vsemu narodnemu gospodarstvu, zlasti obrti, industriji, trgovini ter je uničila ogromno narodnega premoženja. Zadnji stanovanjski zakon zaščituje le še omejeno število privilegirancev v škodo ostalih, nič boljše, ali pa slabše situiranih najemnikov in socialno šibkejših manjših hišnih lastnikov. Nikakor ne gre, da bi se morebiti podaljšala stanovanjska zaščita za državne nameščence, ker bi to breme nosila samo hišna posest, dočim je dolžna država iz skupnih dohodkov, ki jih prejema od vseh slojev, svojim nameščencem dati primerne dohodke in možnost eksistence. Zato apeliramo na sedanjo vlado, da uredi državnim nameščencem dohodke tako, da bodo lahko primerno živeli in stanovali. Če so bivše narodne skupščine pod vplivom raznih demagogov podaljševale stanovanjsko zaščito, upamo, da bo sedanja, strogo nepristranska vlada uvidela, da se s prisilnimi reglementacijami ne da reševati stanovanjskih razmer, temveč da je ta problem, v kolikor še eksistira, treba rešiti z drugimi sredstvi, kot n. pr. pocenitvijo obrestne mere za hipoteke, preskrbljevanjem posojil in stavbišč in drugimi gospodarskimi akcijami.

2. Ugotavljamo, da se je prebivalstvo glavnega mesta Ljubljane leta 1927. le za 5 prebivalcev in leta 1928. le za 102 pomnožila ter zato narastla potreba le za kakih 20 do 25 novih stanovanj. V že začelih stavbah bo v Ljubljani izvršenih in na razpolago tekom leta 1929. nad 230 novih stanovanj, poleg tega pa v stavbah, ki se bodo še začele zidati, pa nad 70 novih stanovanj, torej skupaj nad 300 novih stanovanj. Od leta 1918. do konca leta 1928. pa je bilo sezidanih v mestu Ljubljani 1648 stanovanj, kar bi moralo zadostovati prirastku prebivalstva v tem času. Razen tega je bilo sezidanih v Mostah in na Viču najmanj 700 stanovanj do konca leta 1928., tekom leta 1929. pa jih bo gotovo še okrog 150.

Odpovedi za 1. maj 1929. za celi sodni okraj okrajnega sodišča v Ljubljani je bilo podanih 499, to je za mesto Ljubljano in okolico in so v tem številu zapopadene mesečne sobe, lokali in odpovedi mestne občine ljubljanske 88 po številu, tako, da je odpovedanih v mestu Ljubljani samih družinskih stanovanj z novimi hišami vred le kakih 360. Ker pa je v Ljubljani nad 11.000 družinskih stanovanj, je podanih stanovanjskih odpovedi v Ljubljani le za 3% vseh stanovanj, kar je zelo nizko število z ozirom na 12 letno omejitvev odpovedi.

V odpovedanih stanovanjih pa bodo dobili prostor tudi odpovedani najemniki, tako, da ni govora, da bi bilo 1. maja 1929. na cesti 445 strank, kot je neki demagog v nekem dnevniku trdil in je jasno, da bodo preskrbljeni vsi odpovedani najemniki in da bo še ostalo precejšnje število novozgrajenih stanovanj na razpolago. Iz denarja za mestni stanovanjski urad v znesku 49.000.— Din naj se napravijo stanovanja za barakarje ob Ljubljani in drugod.

II.

Ugovarjamo zoper tozadevni sklep občinskega sveta ljubljanskega, ki se je izrekel za podaljšanje stanovanjske zaščite in novo omejevanje zasebne lastnine ljubljanskih meščanov, ker je ta sklep v splošno škodo prebivalcem v Ljubljani in razvoju mesta Ljubljane, ki v zadnjih letih ne napreduje, ampak naravnost zaostaja tudi glede števila prebivalstva. Zahtevamo, da se napravi ponovna, natančna statistika o onih, ki hočejo dobiti stanovanja v Ljubljani in da se pri tem natančno ugotovi, kedaj in iz katerega vzroka se je dotični prosilec za stanovanje preselil v Ljubljano, nadalje je ugotoviti, koliko odpovedanih najemnikov je že drugod dobilo stanovanja. Le na ta način se bo dobilo pravo število primanjkujejočih stanovanj v Ljubljani.

Pri tem poudarjamo važno dejstvo, da nikakor ni dopustno, da se ljudje selijo z dežele v mesto, s čimer se na umeten način povzroča stanovanjsko bedo v mestu, na deželi pa primanjkuje delovnih moči, kar je na škodo vsemu prebivalstvu. Vsled stanovanjske zaščite bomo prišli tako daleč, da bo zavládala v mestih brezposelnost, na kmetih pa bo zaostajalo delo vsled pomanjkanja delavcev.

Društvenemu odboru se naroča, da proti sklepu občinskega sveta z dne 22. marca 1929. vložijo pravočasno pritožbo.

III.

Zahtevamo znižanje vodarine in gostiščine v Ljubljani od 18% na 10%, ker se bo odmerena podlaga povišala za okrog 18 milijonov, a vodarina in gostiščina je bila že sedaj mnogo previsoko odmerjena. Če bi občinski svet temu predlogu ne ugodil, pa zahtevamo, da se vodarina in gostiščina za leto 1929. predpiše od prejšnje najemnine in v prejšnjem skupnem iznosu, kakor to izrecno in natančno predpisuje člen 22. finančnega zakona za leto 1929/30. Če bi občinski svet ne vpošteval tega zakonitega določila, se odboru naroča vložiti priziv na ministrstvo financ. Davek na hotelske sobe naj se odpravi ali pa vsaj zdatno zniža.

Zahtevamo, da se najemnine v mestnih hišah določijo v smislu stanovanjskega zakona v istih višinah, kakor to velja za druge najemnike, ker je nedopustno, da bi večina prebivalstva plačevala na leto nad 1½ milijona primanjkljaja radi tega, da nekateri privilegiranci ceneje stanujejo. Mestne hiše morajo donosati vsaj toliko najemnine, da krijejo tekoče stroške.

Zahtevamo, da se mestni proračun za leto 1929. primerno zniža in da se preneha z novimi posojili, ki tako visoko obreme-

njujejo mestno prebivalstvo. V mestnem gospodarstvu je potreba pričeti z največjim varčevanjem in ugotoviti pravo stanje gospodarstva pri posameznih panogah mestne občine. Ker osebni izdatki visoko obremenjujejo mestno občino, je treba v tem pogledu napraviti natančen pregled osebja in je službeno razmerje urediti. Zahtevamo, da se objavi poročilo revizijske komisije mestne občine ljubljanske, ki je bila izvoljena v pretečenem letu, a javnost ni dobila do sedaj še nikakega pogleda, oziroma obvestila.

IV.

Hišni posestniki se v njih lastnem interesu ponovno z vso resnostjo opozarjajo, da se, bodisi glede določitve najemnin, bodisi glede odpovedi vedno ravna po sklepih našega društva, da se na ta način prepreči demagoška gonja od naših nasprotnikov.

Razno

Nove najemninske knjižice z novim hišnim redom je sestavilo in založilo Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ter se dobe v društveni pisarni v Ljubljani, Salendrova ulica 6. Ker je treba v smislu novega davčnega zakona razne doklade pri najemninah detajlirati, smo nove najemninske knjižice tako priredili, da so razvidni vsi posamezni pribitki k najemninam, kakor tudi ostali najemninski pogoji. Knjižica je mnogo obširnejša od dosedanjih najemninskih knjižic, zato je neobhodno potrebno, da si jo hišni posestniki preskrbe za vse najemnike vže za sedanjí majev termin.

Davčne knjižice. Vsi hišni in zemljiški posestniki se opozarjajo, da zahtevajo pri vplačilih direktnih davkov v vsakem slučaju pri davčnih uradih davčno knjižico in da se v njej vpišejo vsa posamezna vplačila ter da se tekom leta v njej napravi natančen predpis vseh direktnih davkov in doklad.

Plačila davkov v gotovini. Ker je neki davčni urad odklonil plačilo davkov v gotovini ter zahteval, da naj se davki poravnajo potom prejete položnice, je finančna direkcija v Ljubljani na našo vlogo odredila, da se morajo vedno sprejemati vsaka plačila v gotovini pri davčnih uradih in da

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016

Rač. poštno hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedilnica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

je nedopustno pošiljati davkoplačevalce na poštni urad, četudi so sprejeli poštno položnico.

Predlogi za deložacije. Hišni posestniki naj pazijo, da bodo predloge za deložacije pravočasno vložili in torej v nobenem slučaju ne pred 8. majem in tudi ne prekasno, kakor se je to v več slučajih zgodilo lansko leto, nakar je sodišče dotične deložijske predloge zavrnilo kot prezgodaj ali prekasno vložene. Kakor je bilo objavljeno v načrtu novega stanovanjskega zakona, bi bile nekatere deložacije odgojene do 15. junija t. l. Vsekakor pa je potrebno, da se vsak hišni posestnik poprej zgleda v društveni pisarni, da se natančno razmotri vsak posamezen slučaj in ugotovi čas za predlog deložacije.

Upravo hiš in zemljišč sprejema naša društvena pisarna pod najugodnejšimi pogoji.

Zavarovanje vseh vrst sprejema in preskrbi naša društvena pisarna ter se hišni posestniki ponovno vabijo za pristop k jamstvenemu zavarovanju, ki je neobhodno potrebno za vsakega posestnika v mestih, za kar je plačevati malenkostno premijo.

Slika k pomanjkanju stanovanj v Ljubljani. V neki hiši v središču Ljubljane se je izpraznilo stanovanje za hišnico, katera ni mogla več vršiti svoje dolžnosti. Stanovanje obstoji iz lepe sobe v pritličju, z 2 oknom na ulico in kuhinje, ki je velika in svetla z velikim oknom na dvorišče. Stanovanje se je dvakrat inseriralo v ljubljanskem dnevniku, da je brezplačno na razpolago za hišnika. Njegova služba bi obstojala v tem, da pometa vežo, zapira in odpira hišna vrata in zalije zvečer na vrtu par kvadratnih me-

trov. Pričakovali smo, da se bodo javile cele procesije, ker so toliko piše in krič o pomanjkanju stanovanj v Ljubljani. Toda čujte! V Ljubljani, kjer je tako velika stiska za stanovanje, so se oglasile

3 stranke,

od teh sta prvi dve stanovanje kratkomalo odklonile. Dokaz k temu: kaka velika demagogija se uganja s pomanjkanjem stanovanj.

Pogodbe z najemniki. Hišnim posestnikom svetujemo, da se vedno zglasijo v društveni pisarni preden sklenejo z najemniki kako najemno pogodbo, zlasti za daljšo dobo. Vsak dan doživljamo slučaju, v katerih so hišni posestniki gmotno zelo oškodovani, ker niso bili previdni in dosti oprezni pri sestavi takih najemninskih pogodb, kar velja zlasti tudi za lastnike novih hiš.

Hišni posestniki ljubljanski ali okoliški, katerim že več mesecev pošiljamo »Moj Dom« na vpogled, naj takoj pošljejo naročnino za tekoče leto. Če pa svoje organizacije nikakor nočejo podpirati, naj vrnejo naš list, ker drugače jih bomo smatrali za naše člane in od njih izterjali članarino.

Ljubljanski hišni posestniki, kateri še dosedaj niso plačali članarine, naj to nemudoma store.

Naročniki »Moje doma« izven Ljubljane, katerih velika večina še do danes ni poravnala naročnine za to prepotrebno stanovsko glasilo, naj jo blagovolijo takoj nakazati, ker drugače jo bomo primorani terjati po posebnem inkasantu in dotične stroške za pobiranje zaračunati naročniku.

Lastniki nezazidanih parcel v Ljubljani naj se takoj zglase v društveni pisarni v svrhu podpisa pritožbe proti tej novi občinski davščini in da nam napovedo potrebne podatke.

Stavbeno podjetje

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec privatnih cenitev

Ljubljana, Trnovski pristan št. 14

Tehnična pisarna. Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih načrtov itd.

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta

priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

Stavbeno podjetje

MATKO CERK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Telefon št. 2095

Vodovodni instalater, klepar in krovec

zaloga škric (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Splošno krovstvo zaloga strešnih potrebščin

FR. FUJAN

Ljubljana, Galjeva št. 9 pri Dolenjskem kolodvoru

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo

Avgust Martinčič

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!